

**КРЫМСКИЙ РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ИНСТИТУТ
ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ЛИНГВИСТИКА

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

№ 3, 2012 г.

Давидова Т. В. ТЕНДЕНЦІЇ СМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ / ДИВЕРГЕНЦІЇ АНТИКОНЦЕПТІВ GOD – DEVIL У ХУДОЖНЬОМУ ПРОСТОРІ ВІКТОРІАНСЬКОЇ ДОБИ	128
Дашенко О. И. УСЛОВИЯ АДЕКВАТНОСТИ ПЕРЕВОДА ПОЭТИЧЕСКИХ ТЕКСТОВ	130
Дель Гаудио С. ІТАЛІЙСЬКІ ЕЛЕМЕНТИ У МОВЛЕННІ УКРАЇНОМОВНИХ ТА РОСІЙСЬКОМОВНИХ МІГРАНТІВ.....	133
Демешко І. М. МОРФОНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОДНОЗОННИХ ДЕВЕРБАТИВІВ ІЗ ВЕРШИННИМ ДІЄСЛОВИМ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	138
Денисенко Е. Н. СТЕРЕОТИПЫ МАСКУЛИННОСТИ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ И ИХ ОТРАЖЕНИЕ В МЕТАФОРЕ	140
Деркач Н. В. ВЗАЄМОДІЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ АКТУАЛІЗАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО ПРИСЛІВ'Я.....	143
Дзюба К. А. МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ СПОСОБ ФОРМИРОВАНИЯ НАИМЕНОВАНИЙ ПАРФЮМЕРНЫХ ТОРГОВЫХ МАРОК (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО, АНГЛИЙСКОГО И ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКОВ)	146
Диманте И. В. СОВРЕМЕННАЯ РИТОРИКА: СОЗИДАНИЕ УБЕДИТЕЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ.....	149
Добровольська О. Я. РЕКОНСТРУКЦІЯ СУФІКСАЛЬНИХ АГЕНТИВНИХ НАЗВ, УТВОРЕНИХ ВІД ФРАНЦУЗЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ СЕРЕДНЬО-АНГЛІЙСЬКОГО ПЕРІОДУ.....	152
Дорофеев Ю. В. КАТЕГОРИЯ ВАРИАНТНОСТИ И ЛИТЕРАТУРНАЯ ФОРМА ЯЗЫКА	155
Дорофеева М. С. ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДИМОСТИ КУЛЬТУРЫ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ (НА МАТЕРИАЛЕ РАЗНОЯЗЫЧНЫХ ПЕРЕВОДОВ РАССКАЗА И. ФРАНКО «МІЙ ЗЛОЧИН»).....	158
Дорошенко О. В. ЕТИМОЛОГИЯ ПОНЯТТЯ «DER DEUTSCHE BÜRGER» («НІМЕЦЬКИЙ БЮРГЕР»).....	161
Дронякина Н. В. ЭНДОСТЕРЕОТИПНЫЕ СЛОВЕСНО-ПОЭТИЧЕСКИЕ ОБРАЗЫ В АФРО-АМЕРИКАНСКОЙ ПОЭЗИИ.....	163
Дружбяк С. В. ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В НІМЕЦЬКІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	166
Дудоладова А. В., Дудоладова О. В. ІДІОМАТИЧНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ НА МАСОВУ СВІДОМІСТЬ У СУЧАСНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	169
Дымарский М. Я. МОДЕЛЬ СИНТАКСИЧЕСКОГО ОПИСАНИЯ В КОНЦЕПЦИИ КОММУНИКАТИВНО-СТРУКТУРНОГО СИНТАКСИСА	171
Еременко А. А. ДОМЕН «ЭКОНОМИКА» В СОВРЕМЕННОМ АМЕРИКАНСКОМ ПРЕЗИДЕНТСКОМ ПОЛИТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ.....	174
Ефремова Д. А. КАТЕГОРИЯ МОДАЛЬНОСТИ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ БИОГРАФИЙ-СПРАВОК И СРЕДСТВА ЕЕ ВЫРАЖЕНИЯ	177
Жаботинская С. А. КОГНИТИВНОЕ КАРТИРОВАНИЕ КАК ЛИНГВОСЕМИОТИЧЕСКИЙ ФАКТОР.....	179
Жаркынбекова Ш. К. МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КОНЦЕПТОВ ЦВЕТА В РУССКОЙ И КАЗАХСКОЙ ЛИНГВОКУЛЬТУРАХ	182
Жаркынбекова Ш. К., Акжигитова А. Ш. ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ РУССКОГО ЯЗЫКА В СОЦИАЛЬНО-КОММУНИКАТИВНОМ ПРОСТРАНСТВЕ КАЗАХСТАНА.....	185
Жаткин Д. Н., Крехтунова Е. В. ПОЭЗИЯ ТОМАСА ГУДА В ПЕРЕВОДАХ Д. Л. МИХАЛОВСКОГО (ЛИНГВОСЕМАНТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ).....	188
Жук А. В. СОПОСТАВИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СОМАТИЧЕСКИХ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ	191
Жук В. А. СИНХРОННЫЙ И ДИАХРОННЫЙ АСПЕКТ ВИДО-ВРЕМЕННЫХ ФОРМ АНГЛИЙСКОГО ГЛАГОЛА.....	194
Журавлева Е. А., Садиева Д. НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ СОЗДАНИЯ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ АББРЕВИАТУР В КАЗАХСТАНСКОМ ВАРИАНТЕ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	200

*Лекція,
Лекція*

*Лекція,
Лекція*

Лекція

3. Ефремова Т. Ф. Современный толковый словарь русского языка в 3 т. / Т. Ф. Ефремова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://traduko.lib.ru> (13.06.2012).
4. Козлова Т. В. Семантика фразеологизмов животных в современном русском языке / Т. В. Козлова. – М.: МГУ, 2003. – 102 с.
5. Маковский М. М. Картина мира и миры образов / М. М. Маковский // Вопросы языкознания. – М. 1992. – № 6. – С. 36-43.
6. Мелетинский Е. М. Поэтика мифа / Е. М. Мелетинский. – М.: Восточная литература РАН, 1995. – 407 с.
7. Трубачев О. Н. К этимологии слова собака / О. Н. Трубачев // Крат. сообщ. ин-та славяноведения. – 1955. – № 15. – С. 48-55.
8. Успенский Б. А. Мифологический аспект русской экспрессивной фразеологии (статья вторая) / Б. А. Успенский // Studia Hungarica. XXXIII/1-4. – Budapest, 1987. – P. 37-76.
9. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка. В 4 т. / М. Фасмер. – М.: Прогресс, 1986.
10. Юнг К. Г. Душа и миф: шесть архетипов / К. Г. Юнг. – К.: Port-Royal, 1996. – 573 с.
11. Юнг К. Г. Человек и его символы / К. Г. Юнг. – М., 1997. – 368 с.

УДК 811.111'342.9

Деркач Н. В.

ВЗАЄМОДІЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ АКТУАЛІЗАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО ПРИСЛІВ'Я

В статье описаны результаты аудитивного анализа интонации пословиц, употребленных в англоязычных художественных произведениях XIX-XX вв. Рассматривается взаимосвязь между интонационным оформлением пословиц и особенностями их лексико-грамматической структуры, а также интерпретацией диктором коммуникативного намерения персонажа, произносящего пословицу в конкретной ситуации общения.

Ключевые слова: устная реализация английской пословицы, просодические средства, интонационное оформление, структура интоногруппы.

У статті описані результати аудитивного аналізу інтонації прислів'їв, ужитих в англійських художніх творах XIX-XX ст. Розглядається взаємозв'язок між інтонаційним оформленням прислів'їв та особливостями їхньої лексико-граматичної структури, а також інтерпретацією диктором комунікативного наміру персонажа, що вимовляє прислів'я в контексті конкретної ситуації спілкування.

Ключові слова: усна реалізація англійського прислів'я, просодичні засоби, інтонаційне оформлення, структура інтоногрупи.

In the article the results of the auditive analysis pertaining to the intonation of the proverbs used in the English fiction of XIX-XX centuries are described. A correlation between the intonational structure of proverbs and peculiarities of their lexical and grammar structure, as well as dicator's interpretation of the communicative intention of the character that uses a proverb in the course of a particular communicative situation is examined.

Key words: the English proverb oral realization, prosodic means, intonation shaping, intonation group structure.

Постановка наукової проблеми та її значення. Як відомо [4, с. 162, 175], загальний смисл будь-якого мовно вжитого висловлення передається всією сукупністю мовних засобів, взаємодія яких сприяє збільшенню чіткості розпізнавання смислу в умовах усної комунікації. При цьому необхідний стилістичний ефект, спрямований на надання висловленню більшої виразності, часто досягається паралельним використанням різних засобів мовленнєвої експресії [5, с. 53], а інтонаційне оформлення висловлення виконує роль завершального засобу, завдяки якому знаходять своє вираження функціональне спрямування й стилістична значущість фігур мовлення.

Низкою експериментальних досліджень доведено наявність кореляції між окремими стилістичними засобами та їхнім просодичним оформленням (див., напр., [7, с. 35; 4, с. 87]), проте фонетична наука ще не має у своєму розпорядженні достатньо повних теоретичних уявлень й експериментальних даних для опису особливостей взаємодії просодичного та інших мовних рівнів в актуалізації комунікативно-прагматичного потенціалу прислів'їв, зокрема англійських, в умовах конкретної ситуації спілкування.

Тому метою започаткованої нами праці було виявлення комунікативно зумовленої специфіки паралельного функціонування інтонаційних та інших мовних засобів у процесі озвучення англійських прислів'їв, ужитих у контексті художніх творів XIX-XX ст.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Уживання прислів'їв покликане здійснювати на слухача емоційно-вольовий і естетичний вплив, ефективність якого досягається за рахунок використання мовних засобів, пов'язаних із перетвореннями в сфері лексичної і граматичної семантики (зміщення, метафори, метонімії, гіперболи, антитези), синтаксичної структури висловлення (інверсія, перерахунок, риторичне запитання, паралелізм, контраст) та фонаційно-просодичних явищ (алітерація, асонанс, рима, інтонаційний паралелізм) [2, с. 54; 3, с. 7].

Як зазначається у праці [6, с. 35], здійснюване у вигляді антитези протиставлення великого й маленького за розміром об'єктів, швидкої та повільної дії тощо, на інтонаційному рівні супроводжується використанням максимальних і мінімальних значень просодичних параметрів порівняно з їхніми середніми показниками. Зокрема антитеза «добро – зло» може бути представлена у вигляді зміни мелодичного діапазону та форми мелодичного контуру, а антитеза «великий – маленький» – за рахунок контрастних характеристик тонального рівня вимови.

Парно-симетрична композиція прислів'їв за принципом синтаксичного паралелізму, тобто сполучення частин речення з однаковою структурою, надає висловленню більшої жвавості та стислості [8, с. 74-84]. Синтаксичний паралелізм часто супроводжується паралелізмом інтонаційної моделі, що сприяє організації зв'язності суміжних інтоногруп й утворенню певного ритму [4, с. 35; 6, с. 56].

Слід, однак, ураховувати й те, що специфіка інтонаційного оформлення прислів'я зумовлена не тільки особливостями його лексико-граматичного складу, а й впливом цілком конкретної ситуації спілкування, прагматичним наміром мовця та його емоційним станом, адже саме засобами інтонації в межах речення зі сталим лексико-граматичним складом, яким є прислів'я, передається значна кількість емоційно-модальних значень (напр., схвалення, іронія) та їхніх відтінків. При цьому виражені інтонацією значення точніше відповідають конкретним цілям спілкування [4, с. 20, 134].

При аналізі ролі інтонаційного оформлення англійських прислів'їв у передачі їхнього смислу, згідно з рекомендаціями, що містяться у працях [4, с. 134, 180, 194; 1, с. 5], розглядалася як специфіка актуалізації окремих просодичних засобів (мовленнєва мелодика, фразовий наголос, гучність, тривалість, темп, паузація, ритм і тембр) або їхньої сукупності на рівні всієї інтоногрупи, так і їхня взаємодія на рівні її елементів (передтакт, шкала, ядерний складоносій, затакт). З цього приводу А. А. Калига зазначає [4, с. 202], що варіювання й комбінування ділянок інтонаційного контуру, їхня наявність чи відсутність і певна функціональна роль кожного фонетичного засобу у формуванні ритмомелодичного малюнку інтонаційної моделі здатні створювати різні за семантичною функцією види висловлень, визначати ставлення мовця до співрозмовника і належність висловлень до певного стилю мовлення.

При цьому слід особливо підкреслити, що найважливішими для виявлення специфіки інтонаційного оформлення мовленнєвого повідомлення і розуміння його смислу є, насамперед, відносні значення чи показники конкретних інтонаційних параметрів, напр., зміни темпу, перелади гучності, тональних характеристик, зміна напрямку руху тону, тощо [6, с. 58]. Наприклад, в усній реалізації прислів'я *Out of sight, out of mind* не схвалення актуалізується за рахунок різних тональних рівнів початку перших наголошених складів (низький у першій інтоногрупі й середній знижений у другій з локалізацією на ньому максимуму частоти основного тону), що підкреслюють контраст прийменників *out* на початку інтоногруп.

Виділення за допомогою фразового наголосу зазвичай ненаголошених елементів інтоногрупи або, навпаки, ненаголошеність повнозначних слів свідчить про бажання мовця підкреслити цілком конкретний фрагмент інформації. Зокрема ось так варіює інтонаційна структура двох реалізацій прислів'я *Any port in a storm*:

1) *Any port in a storm*; (2) *Any port in a storm*

Займенник *any* не наголошується в реалізації 1, що сприяє утворенню паралелізму інтонаційної будови ритмогруп. Найбільш значущими у висловленні є слова *port* і *storm*. Така інтонаційна будова прислів'я добре вписується в загальний контекст мовленнєвої ситуації, де дівчина, кокетуючи, привітно коментує прихід незнайомця у дощову погоду до будинку, який вона орендує з подругою. В іншій реалізації мовцем виділяються слова *any* та *storm*, які передають подив дівчини з приводу появи незнайомця й те, що вона не виключає помилковості цього візиту.

В усних реалізаціях прислів'я *What's done is done* займенник *what* є виділеним, у реалізації 1 – завдяки високому передтакту, а в другій – за допомогою наголосу. У наведених нижче прикладах смисловими центрами є слова *done*, проте в реалізації 2 підтвердження більш акцентоване:

(1) *What's done is done*; (2) *What's done is done*

Під час озвучення прислів'я *Threatened men live long* слово *live* втрачає наголос і формує низький передтакт другої інтоногрупи, що сприяє асиміляції тону на стику інтоногруп і підвищенню їхньої зв'язності, а також виділенню двох смислових центрів *threatened* та *long*, у тому числі й за допомогою більшої гучності.

Для багатьох прислів'їв типовим є використання слів-підсилювачів, зокрема модальних і оцінних, напр., *False friends are worse than open enemies. If you cannot bite, never show your teeth*, які набувають окремої ваги завдяки варіаціям гучності, темпу, мелодичним змінам. Ефективним засобом виділення таких слів вважається поступово спадна ступінчаста шкала з перерваною поступовістю, у межах якої завдяки спеціальному підйому конкретне слово вимовляється на вищому тональному рівні, аніж попередні [9, с. 163]. Зазначимо, що в більшості розглянутих нами експериментальних висловлень спеціальний підйом реалізований на другому наголошеному складі, якому передує такт зі спадним рухом тону. Така специфіка актуалізації цього інтонаційного явища пояснюється особливістю ритмічної структури прислів'їв, адже в їхній переважній більшості кількість наголошених складів у шкалі не перевищує три.

Як показали експерименти, спеціальним підйомом переважно позначаються прикметники, що імпліцитно містять позитивну (*worthy, sound, fine, good, safe*) або негативну (*weakest, old*) оцінку ситуації, негативні частки *not* і *no* тощо, напр., *The labourer is worthy of his hire, There's no fool like an old fool, All is not gold that glitters, Hell hath no fury like the wrath of a woman humiliated*.

У реалізації прислів'я *Two is enough for a secret* спеціальний підйом виділяє слово *enough*, що загалом не має негативного значення, але його інтенсифікація сприяє утворенню негативного забарвлення висловлення.

В іншій реалізації цього ж прислів'я, *Two is enough for a secret* зафіксована емоційніша емпатична просодична конструкція з двома кінетичними спадними тонами. Найважливішим у синтагмі є слово *enough*, марковане високим спадним тоном.

Не менш цікавими є подані нижче реалізації прислів'я *A wink is as good as a nod* з порівняльного конструкцією *as ... as ...*, де поява спеціального підйому на слові *good* виконує функцію містка, який підкреслює смислову єдність трьох компонентів – двох предметів, що підлягають порівнянню, *wink* і *nod*, та якості, за якою вони схожі, тобто, *good*. Очевидно, що аналізованому прислів'ю притаманний саме такий варіант вимови, оскільки при озвученні різними дикторами він не варіює.

(1) *A wink is as good as a nod*; (2) *A wink is as good as a nod*

(3) *A wink is as good as a nod*

Виділення спеціальним підйомом змістової значущості слова у прислів'ї часто ґрунтується на підкресленні схожості або контрасту двох понять. Так, у прислів'ї *A good conscience makes a sound sleeper* схожість акцентується шляхом динамічного виділення тактів *good* і *makes* та ядерних складів у словах *conscience* і *sleeper*.

- (1) A 'good , conscience § 'makes a ↑sound , sleeper
- (2) A 'good , conscience § 'makes a ↑sound , sleeper
- (3) A 'good , conscience § 'makes a ↑sound , sleeper

Необхідність підкреслення смислової єдності пар *good – sound* та *conscience – sleeper* вимагає підсилення слова за рахунок збільшення гучності або підвищення тонального рівня його актуалізації. Слушність висунутого нами висловлення про програмування лексичним складом саме такої динамічної структури усної реалізації згаданого прислів'я, підтверджується тим, що друга інтоногрупа в реалізаціях усіх дикторів виглядає практично ідентичною, її семантична вага слова *sound* завжди підкреслюється на просодичному рівні за допомогою спеціального підйому, який чиним чином пояснюється і поява спеціального підйому на слові *fine* у другій інтоногрупі прислів'я *Fine feathers*

- make fine birds: (1) 'Fine , feathers § 'make ↑fine `birds
- (2) 'Fine , feathers § 'make ↑fine `birds

На відміну від цього, наявність спеціального підйому перед словами *said* і *safe* у прислів'ях *'Easier ↑said than attempted* та *'Better ↑safe than , sorry* акцентує увагу слухача не на їхній важливості, а на контрасті зі словами *attempted* і *sorry*. Натомість контраст слів *chain* і *link* у прислів'ї *'But no `chain is stronger than its ,weakest `link*

покликаний демонструвати метафоричне протиставлення вжитої кримінальної організації людині, яка здатна її викрити, інтонаційно підкреслюється інакше – за допомогою середнього підвищеного й високого спадних кінетичних тонів. Зрештою, у прислів'ї *'Imagination § is a good , servant | and a 'bad , master*

засобом передачі смислового контрасту між словами *good* і *bad* є підвищення їхньої гучності на фоні помірних її показників під час реалізації висловлення. Зростання гучності на окремих ділянках інтоногрупи часто відображає емоційне ставлення мовця до ситуації,

що склалася. Відповідно, у прислів'ї *'Money 'makes , money* підвищення гучності у першій інтоногрупі підкреслює негативне ставлення мовця до корумпованих посадовців, осуд їхніх злочинних дій, а її зниження наприкінці інтоногрупи, разом із актуалізацією вузького низького спадного тону, говорить про визнання мовцем свого безсилля в ситуації, що склалася.

Інтенсифікацію початку інтоногрупи за допомогою низки просодичних засобів зареєстровано і в реалізації прислів'я *'The 'worm will →turn*, що виражає застереження. Зокрема передтакт на середньому зниженому тональному рівні і середній знижений рівний термінальний тон сприяють звуженню тонального діапазону інтоногрупи, що знижує категоричність застереження і надає йому негативну оцінність. Мовець припускає, що під оболонкою непримітної людини з незаплямованою репутацією ховається небезпечна особистість. Занепокоєння мовця з цього приводу додатково підкреслюється підвищенням гучності на слові *worm*, що додатково підсилює один із компонентів логічної структури «загроза (*the worm*) → її наслідок (*will turn*)». При цьому інтенсифікований характер початку інтоногрупи (високий передтакт, висхідний такт, підвищення гучності на такті) свідчить про те, що мовець бажає акцентувати своє застереження скоріше на особистості носія загрози, аніж на її наслідках.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розгляд особливостей лексико-граматичної будови англійських прислів'їв, актуалізованих у конкретних ситуаціях спілкування, сукупно із аналізом їхнього інтонаційного оформлення надає додаткові переваги у спробі зрозуміти комунікативний зміст таких висловлень. Установлено, що інтенсифікація смислових центрів прислів'їв, наявних у них семантичних пар, контрастів, метафоричних протиставлень, підсилення модальних і оцінних слів, підвищення смислової єдності компонентів висловлення досягається за рахунок особливих комбінацій динамічної структури прислів'їв, змін гучності на їхніх окремих ділянках, використання емпатичних мелодичних контурів, наприклад, поступово спадної ступінчастої шкали з перерваною поступовістю, складних конструкцій з декількома кінетичними тонами тощо.

Можливість програмування лексичним складом прислів'їв специфічних інтонаційних структур підтверджується низькою варіативністю реалізації окремих висловлень, озвучених різними дикторами. Натомість відмінності в просодичній організації прислів'їв безпосередньо залежать від їхньої комунікативно-прагматичної функції, позитивного або негативного значення й конкретних емоційно-модальних відтінків. Установлення специфіки впливу сталості лексико-граматичного складу прислів'їв і схожих різновидів висловлень, з одного боку, та варіативності комунікативної ситуації, де їх ужито, з іншого, на їхнє інтонаційне оформлення вбачається перспективним напрямом подальших експериментально-фонетичних досліджень з цієї проблематики.

Джерела та література

1. Антипова А. М. Система английской речевой интонации / А. М. Антипова. – М.: Высшая школа, 1979. – 131 с.
2. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: (Стилистика декодирования): учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз.» – 3-е изд. / И. В. Арнольд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
3. Берковская С. М. Интонационное оформление пословиц и поговорок в английском языке: автореф. дис. на соискание учёной степени канд. филол. наук / С. М. Берковская. – М., 1965. – 24 с.

4. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання: монографія / Алла Андріївна Калита. – К.: Видавничий центр КДЛУ. – 2001. – 351 с.
5. Корабельникова О. А. Просодическая организация высказываний, содержащих стилистический приём полисиндетон / О. А. Корабельникова // Функционально-стилистическая дифференциация английского произношения: сб. научн. трудов. – М.: МГПИ им. В. И. Ленина, 1983. – С. 54-80.
6. Тараненко Л. І. Просодичні засоби реалізації зв'язності тексту англійської прозової байки (експериментально-фонетичне дослідження): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Лариса Іванівна Тараненко. – К., 2003. – 234 с.
7. Торсуева И. Г. Об одном интонационном способе выражения финальности и нефинальности в тексте (на материале английского языка) / И. Г. Торсуева, А. М. Антипова // Вопросы изучения фонетики текста: сб. научн. трудов / Моск. гос. пед. ин-т ин. языков им. М. Тореза. – 1978. – Вып. 126. – С. 132-140.
8. Хлебда В. Пословицы русского народа. Наброски к будущему анализу / В. Хлебда // Русистика. – 1994. – № 1/2. – С. 74-84.
9. Карневская Е. Б. Практическая фонетика английского языка на продвинутом этапе обучения: учеб. / Е. Б. Карневская, Е. А. Мисуно, Л. Д. Раковская; под общ. ред. Е. Б. Карневской. – 2-е изд. – Минск: Аверсэв, 2005. – 400 с.